

3
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤ. ΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δευ. 1969/29-1-80.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) *Μελίσσια*.....
(παλαιότερον ὄνομα: .....), Ἐπαρχίας *Αἰγιαλείας*
Νομοῦ *Ἀχαΐας*.....
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ, ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Ἀγγελικῆ Παπαδοπούλου* ἐπάγγελμα *Διδασκάλισσα*...
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Λωτ. Λόκτου 83 Αἴγιον*.
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... *5*.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Σωτήριος Νικολακόπουλος*...
καὶ τοῦ Κωνσταντίνου.....
ἡλικία *80 ἐτῶν* γραμματικαὶ γνώσεις *Βελιόφους, Δημοτισμοῦ, Σχολείου* τόπος καταγωγῆς *Μελίσσια Αἰγίου*.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΔΟΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων; *Αἱ περὶ ἐξωτέρου πεδινὰ ὡς... αἱ πλησιέστεραι πρὸς τὸ χωρίον διὰ εὐθρασύ καὶ αἱ κλίτες τῶν ὁρέων πρὸς βοσκὴν τῶν ποιμνίων*.
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο, κατὰ χρονικὰ διαστήματα; *Ὁ Ν. Κ. Γλαβόλις, κατὰ χρονικὰ διαστήματα*.
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς, π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητα· δ) εἰς μονὰς κλπ. *Εἰς τὴν ἱερὰν μονὴν τῶν Ἐαφιαρχῶν*.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του; *Ὁ Ν. Κ. διαμειράει μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του*.....

- β'. 1) Οι κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφότερας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; ..... ἐν δ. μ. γεωργίας ; ..... εἰς τὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν.

2) Οί τεχνίται (δηλ. οί βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καί εἰς τήν γεωργίαν; Ν. Ἄ. ἔ. χ. ο. λ. ο. ὑ. ν. τ. αἰ. ἐν. π. ἀ. ρ. ἔ. ρ. γ. κ. αἰ.
μετὰ τὴν γεωργίαν.

- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα: τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους· ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογενεῖάν των; ἔο. με. γα.
λῦ. τε. ρον. μέ. ρον. τῶν. κατο. ἰ. ὡν. μέ. ε.
λό. κλη. ρον. τῶν. οἰ. κο. γε. ν. ε. ἰ. ἄν. των.

- 2) Πώς έκαλούντο ούτοι ; (κολλήγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)... Κολληγοί... ή το ή κοινωνική των θέσις ;...

- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα;). *εἰς εἶδος.*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργατοὶ ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέλημα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν ταυτητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίαν εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; Ἐχρη-
 61. μωοιοῦντο ἄνδρες καὶ γυναῖκες. ἐ...

ἐρευνῶν, περιούων, ἐλαμβάνον, ἕμετρομεῖδον
καὶ εἰς εὐδοκίαν καὶ εἰς χρεῖμα. ἃ δοῦλαί· Ἐφύ και

- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι; Ἐάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο; ... Ἦ. Θ. Χ., δ. ε. ν. ἔ. χ. ρ. η. ι. -
μο. ρ. ο. ο. ὑ. τ. ο.

- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας; ... ὅλα τὰ κτήματα τῆς γῆρας Μονῆς ...

- β) Ἐπιγίγαναι ἐποχικῶς: ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται
κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρα-
ματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ.; ... *Μόναν... ὡς ἐργάται*
Ἐπιγίγαναι... ὡς τὰ κτίματα τῆς ἑρᾶς Μονῆς.

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

ἐλιπαίνοντο... με... ζωϊκὴν... κόπρον...
καὶ... φυτικὴν... μόνον... με... ἐν... κάλυψιν...
τῆς... καλαμῖας... κατὰ... τὸν... θερισμόν...

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... Μετὰ τὸ 1930 ...

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... Τὸ σιδηροῦν ἄροτρον...
... χρησιμοποιοῦται ἀπὸ τὸ 1920 καὶ ἐν τούτῳ ...

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ... Τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ τὸ ...

... τῶν... δύο... τῶν... τῶν... μανόμετρο καὶ δίσκο ...

ἐχρησιμοποιοῦτο καὶ χρησιμοποιοῦται ἐν ὅλῃς...
... μηχαναὶ καὶ ἐγίνετο ἡ προμήθεια τῶν ἀπὸ τοῦ σιδηροῦν ...

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1... χερουλι... 4... ἐν... 7... σταβάρη... 10... πρῶμα

2... 5... μαβελανοῦ ...

3... λετροπόδι... 6... ἐπάδη... 9... αὐγατιετρί ...

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) Ἀπὸ τὸ 1964 ...

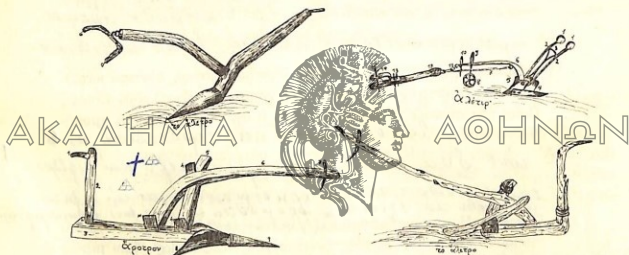
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... Ἀ.τ.κ. ... ἔ.π.α.ρ.χ. ...

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματίων). Δέν. χρωματίζεται

5) Μηχανή ἀλωνισμού Δέν. χρωματίζεται.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον Πίρο... τοῦ... 1920. ἐχρησίμο-
 ωρειῖτο. μόνον... τὸ... ξύλινον... ἄροτρον... τὸ...
 ὁποῖον... κατεσκευάσθη... ἐφ' ὧν... ὁδίων...
 τῶν... κατοίκων... τοῦ... χωρίου:.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
 νιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ὑπογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶ-
 ται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς
 ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν
 ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.
 εἰς τὸν τριτὸν μας ἀπαντᾶται τὸ διὰ τοῦ + σημειώ-
 μενον ἄροτρον.

1. ... χ. ἐροῦ... 6. ὁτα βάρι... 11. ....
2. .... 7. πρόχμα... 12. ....
3. ἀλετροφύδα... 8. φ. τερό... 13. ....
4. κ. β. β. α. ρ. οὔ. δια... 9. ὕ. ν. ι... 14. ....
5. ... ὁ π. ἄ. δ. η... 10. .... 15. ....

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμῳ).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνί τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφῆσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνί (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι, διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Ἦτο ὑνί τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο καὶ εἶναι μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ... ἔλαφρα...

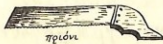
μακροῦν...

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου, καὶ ἐκ τῶν δύο.

Ἦτο καὶ εἶναι κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ὑπερβαρύτερον ὅμως ἐκ βιθύρου διὰ περὶ βαρύτεραν ἀντοχίαν.....

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.). διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ διόρθωσιν τοῦ ἀρότρου ἔχον: σκεπάρνι, ἐτεροειδὲς ἄριδα, ξυλογαί, τροχάρι.

πριόνι

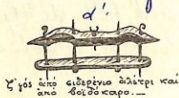

ἀρίδα

ρινί ἢ ξυλοφαί (ἀρνάρι)

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ.
ἵππος, ἡμίονος, ὄνος, *ἡ χρυσομαστίχεται καὶ χρυ-*
σομαστούνται ὅλα τὰ ἀνωτέρω ἀναγερομένα ζῶα.
β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο
ζῶα ἢ ἓν ; *Πρῶτον χρυσομαστίχεται καὶ χρυσομαστούνται*
ἡ γὰρ ὁρτὴ καὶ ἡ ἀναγερομένη καὶ ἡ ἀναγερομένη.
9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
ἔτιναι ἀναγκαῖος ὁ ζυγός.

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύγες, πιεγ-
λια κλπ.). *Ὁ παλαιότερος ζυγός ἦτο ὁ σημερινός.*

ἡ χρυσομαστίχεται καὶ χρυσομαστούνται ὅλα τὰ ἀνωτέρω ἀναγερομένα ζῶα.
ὀνομαζομένη.

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας. ....

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε
αὐτόν). *Ὁνομαζομένη καὶ λοῦρα καὶ κουλλούρι.*
προσδένεται τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα.

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *Ἀπὸ πότε.*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; *Ὁ ζεύξις*
καὶ τὸ ζέψιμον.

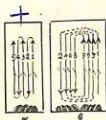

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας κατ'εὐθείαν γραμμὴν ὡς: α

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὀργωμὰ τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σπορίες, ντάμιες, σιασιές, μεσοράδες, κ.λ.π.); ἔγινετο καὶ γίνεται ἐς ἀπορίαν κατὰ τὴν κατὰ τὸν ὁριζῶντα...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακιάν; ἔχωρίζετο με αὐλακιάν...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῇ ἀροτρον; εἰς τὰς πλεῖρας ἐμὲς ὁρῶν ἀροτρον κατὰ τὸν ὁριζῶντα...

- 7) Ποιοὶ τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ἡ διάνοξις αὐτῶν με τὸ ὑνί πλαγίως...

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. ... *Εἰς... α.λα. ἀντ. τ. α.ρ. τ. κ. μ.δ. 2α. ὀρ. γ.ν. μαλα*
μ. δ. ι. ἀν. φ. υ. ... α. β. λ. α. κ. ν. ... γ. ἰ. ν. ε. τ. α. ι. ... α. λ. α. κ. ι. μ. δ.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημοτριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Διὰ τὴν ἐπεράν τῶν δημοτριακῶν... τὰ ὀργώματα ἐγίνοντο καὶ γίνονται ἀνοιξιν καὶ φθινόπωρον. Τὰ ὀργώματα τῶν τῆται ὀργώματα διβόλισμα, γύρισμα, ἐπεράν. Διὰ τὸν εἶπον 2 διὰ τὸν ἀρβόριον 3.*

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἂνωτέρω)

Διὰ τὸ εὐτελεῖα πᾶν κινῶν καὶ
φύεται ὀρυζα καὶ βιοβόρια.

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσφαρτόν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ-
νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτᾶρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

46 va 2' 2705

4) Πόσα όργώματα γίνονται διά κάθε είδος καλλιέργειας (σίτου, κριθής, άραβοσίτου, ψυχανθών, κηπευτικών ειδών κλπ.) και κατά ποίαν έποχήν;... *Α.ν.ε.ε.ε.ρ.ο.μ.ε.ν. .ω.ρ.ο.υ.γ.η.μ.ε.ν.ω.ι. : . . .*

5) Ποια εργαλεία ή σκεύη χρησιμοποιούνται: α) κατά την σποράν.
π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;..... *Μ. Ρ. Ρ. Κ.*

το δίδαι.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθάρι-
ζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερὰ (παρουτία) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ
τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

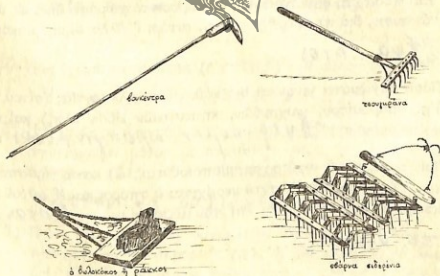
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; ..*Μ.ε...ελλειψοειδῆ*
...βιδυρᾶν ράβδον ἐν τῷ ἄκρον τοῦ βου-
κέντρου...

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνι-
 σμα, διβόλισμα); ..*Τ.ρ...ε.βάρνισμα...γιγνεται...μ.β.α*
τὴν...ε.πυρᾶν...

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνη εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφῇ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ δολοκόπος, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχθυογράφημα ἢ φωτογραφίαν) . . . . .

Αν υπάρχουν άλλα από τα πιο πάνω
σημανίγματα με την διαφορά ότι
πρώτα λέγεται και άνδρι.

- 6) Ποία πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργανον καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

Ἄνδρες καὶ ἡγεῖνες καὶ βουλευταί

- 7) Ποια χωράφια ἐκαλλιερгоῦντο (ἢ καλλιερгоῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὁσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια, ἐκάστου

Εἰδους... Ὁ ἀνὴρ ἰσχυρὸς ὡς τὸ σκῆνος
ὁ ἀνὴρ ἰσχυρὸς ὡς τὸ σκῆνος
ὁ ἀνὴρ ἰσχυρὸς ὡς τὸ σκῆμος
ὁ ἀνὴρ ἰσχυρὸς ὡς τὸ σκῆμος

- 8) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων· π.χ. ῥόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἀ. .... *καλλιεργούν*

...το καὶ παρέρχονται τὰ Ἰερὴν
...κοινῶς λεγόμενα...

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια, ἢ πρασιῆς (βραγιῆς), καὶ ἄλλως, ἐφ.υ.τ.κ.υ.κ.τ.α. κατὰ γραμμὰς καὶ
φ.υ.τ.κ.υ.κ.τ.α. .....

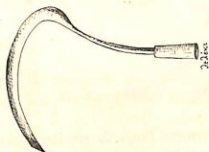
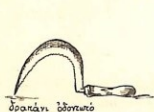
Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἑργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) ...^ὁθερισμός.
 ..γίνεται... μόνον... μὲ... ὀδοντωτὸ δρεπάνι...
 αι.....

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
 ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
 σχεδιάσετε τὰ εργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε....^ὁε.ν.....
 ..ὑπάρχεν... οὐτε... ὑπάρχουν... ἀλλὰ... εἴδη...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΕΛΦΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα εργαλεῖα (π.χ. κόσσες) θερίζοντο
 (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφῆν τῶν
 ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα)... μ.ε... ὀδοντω-
 τὰ δρεπάνια καὶ μενύεις.

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ εργα-
 λείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν)...^ὁΗ. κ. ο. γ. γ.
 τ. ο. ὀ. δ. ρ. ε. ν. α. ν. ὀ. δ. ο. ν. τ. ω. τ. ἡ.....
- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του; (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
 γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;...^ὁΗ.....
 χ. ε. ι. ρ. ο. λ. α. β. ἡ... ἡ... τ. ο. κ. α. τ. α. ν. ο. κ. ε. ν. α. μ. ἔ. ν. ἡ... ὀ. δ. ο. ν. τ. ω. τ. ἡ...
 ὀ. δ. ο. ν. τ. ω. τ. ἡ... ὀ. δ. ο. ν. τ. ω. τ. ἡ... ὀ. δ. ο. ν. τ. ω. τ. ἡ... ὀ. δ. ο. ν. τ. ω. τ. ἡ...

- 5) Ποιός κατασκεύαζεν αὐτὰ τὰ θηριστικὰ ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπά-
νια κ.ἄ.) *ἡ δὲ βίβλος ποιεῖται*.....

6) Ὡτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς
χεῖρας, δηλ. δι' ἐκτριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ
ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων
(τῆς ρόβης κλπ.) . *Ἐπιχωνονται . μακον . κ . g.a .
μῦ . καί . τὰ . ρεβιθία . ἑα' . ἀπὸ αὐτῶν .*

β. Θερισμός τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. ... 3.0... π.ε.ρ.ί.ω.ν...ε.κ.α.τ.ο.β.ε.τ.ω.κ...

- 2) Οί στάχυς που έμειναν (ή μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν, μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ή πῶς λέγονται). ... Ὁ κροκάρι

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ),
τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξίς,
πιάσματα, χερίες, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ
τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδά-
φους τὰ δράγματα ; ... *οἱ... ἴδιοι... εἰ... θερισται*
ἀποθέτουν... ἐπὶ... τοῦ... ἐδάφους... τὰ
δράγματα...

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.
Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πίεσμα
τῆς χειρὸς) χωριστά; "Οπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφα-
λαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ δια-
σταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ... *τοποθετοῦνται*
πολλὰ... μαζί... ἀναλόγως... 15... 25... ..
Αἱ κεφαλὰὶ τῶν... σταχύων... εὐρίσκονται
πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν... ..

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
 λούνται ἀγκαλιές. .... *ὀνομαζοῦνται... ἀγκαλιές* .....

γ. Οἱ θερισταί.

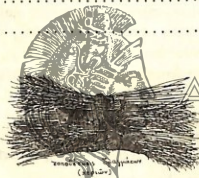
- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; ... *ἐξ ἑ. ἡ. ο. ν. ...*
ἄνδρες... καὶ... γυναικες... καὶ... δ. ἐ. ν. ἔρχον-
ται... ἀπὸ... ἄλλων κ. ἡ. γ. διὰ... ἐ. τ. ἡ. ν. παρο-
χ. ἡ. ν. δ. ἐ. ν. παροχ. μεγάλ. καὶ λιγύτερ. ἀντ.
 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοτὴν (ξεκότης). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε με τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ὀνομασολογίαν) .....

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; ... *ἡ. ν. α. ν. -*
μ. τ. ... ἑ. τ. ο. ω. δ. ἑ. τ. ο. ν. ... καὶ... τ. ο. ω. δ. ἑ. τ. ο. ν.
ἑ. ν. α. ... τ. κ. μ. α. χ. ἡ. ν. ... ἑ. φ. λ. ἡ. μ. α. ν. ... ἑ. ο. ρ. ἡ. ν. ...
π. ρ. ο. φ. ὑ. λ. α. ξ. ἡ. ν. ... τ. ἡ. ν. ... χ. ἡ. ρ. ὅς... χ. ἡ. ρ. ὅς... ἡ. ὅς... ἡ. ὅς...
τ. κ. ἡ. ν. δ. ν. ο. μ. α. β. ἡ. ν. ...

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δερμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατασκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσμον τῶν δερματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.... *ἔ. τ. ω. ω.*

Περιγράψατε λεπτομερώς την εργασία ταύτην καὶ τὰς ἐργασίας
 σεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν...? ἔτι ποιοι-
 .δίδουν... ἕνα λῶζ... 20 ἔως 30... χειρόβε-
 .λα, δράγματα, δέντρα, μέ', βούρλα...
 .οι ἄνδρες... τὰ ἔδενον με βούρλα
 .μαί, πάντα χωρὶς ἰδιαιτέρον...
 .ἔργα λείων...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνουντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθεοῦντο;.....

Τα δέματια μετὰ τὸ δέξιμαν.....
 δὲν ἀφύνοντα οὐτὶ ἀφύνοντα.
 ἐς τὸν θερύμενον ἀφρόν· ἀλλὰ διὰ
 τῶν ψυχῶν μετὰ φέροντας ἐς τὸ ἄλυσιν

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν... M.s.... z.u.v... μαπανιν... γινε-
ται... το... Βγαλσιμο... των... χτωμελην.
και... ελαχι... ορε... με... το... αροτρο.

1) Ξουθηθίσατε παλαιότερον ἢ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Εάν ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ...
 Μ.Ε. Διατροφὴ τῶν ζώων με ξηρά χόρτα.
 Μ.Ε. Ίνα ἔργωμα τοῦ φθινοπορίου εἰσέρουνται καὶ σωζομένησαν τὸν θέρμαν. τὸν κλίμα
 των χρηρίζουν καὶ τὸ χυρὰ με τὰ ἴδια καὶ τὸ κάμνον
 μπαλκὸν οὗ εἶδος καβούρια τὸ δέντρον με ὑψηλὸ καὶ
 2) Πότε θερίζετο ὁ σανός, καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ἄ.). Τὸν κλίμα με καὶ τὸν κλίμα
 (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

— 17 —

φωτογραφίας) Ἡ... ἡράκλεις... τοῦ... χάρτου... γίνε-
ται... ἐκ... τὸν... ἀγρόν... Τοποθετεῖται... ἐκ...
μαρόνι... μετὰ... ἡράκλεις... ἄπον... ἐκ...
ὕδωρ... τοποθετοῦν... ὅρμη... τὸ... πιεῖ... και
ὕδωρ... τὸ... δένουν... οὐ... μπαλές.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἄλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. . Μ.ε. .

τ.ε.φ.ε.ρ.ε.ν.τ.ο... ε.α... δε.μα.τία... με.τα... τὸν...
θ.ε.ρ.ι.ε.μ.άν... κα.τ'... ε.ν.δ.ε.ῖ.αν... ἐκ... τὸ... ἄλ.ω...
ν.ι... κα.ί... με.τ.ε.α.φ.α.ί.ρ.αν.τ.α.ι... ..

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἄλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; . Μ.ε. .

ω.ο.ς... μα.λ.ε.ῖ.ται... θε.μ.ων.ιά... Το.πο.θε.τ.ε.ῖ.ται...
ν.ται... ὅ.ρ.ι.σ.τ.ε.ν.τ.ο... τὸ... ἐ.ν... ἐ.π.ί... τοῦ... ἄλ.λ.ω.ν... .

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν ἄλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλωνι; . Μ.ε. .

τ.ε. . ἄλ.λ.ω.ν.ι... ..

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; . Μ.ε. .

ε.κ.ε.ν.ά.ρ.ε.τ.α.ι... ἔ.ξ.ω.δ.ε.ν... τῶν... χω.ρί.ων... κα.ί...
α.ς... μ.ε.ρ.ε.ς... π.άν... ν.ά.ε... χ.γ... ἄ.ν.τ.ε.μ.ο... ..

- 5) Τὸ ἄλωνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Τὸ... ἄλωνι... ἀνήκει... εἰς... μίαν... μόνον... οἰ-
κογένειαν.....

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἄλωνισμα καὶ πότε λήγει ; ... Ἀπὸ...

ἀρχὰς... Μουλίου... ἕως... μέσος... Αὐγούστου... ἀνο-
τήρως τῶν καιρῶν συνδυάων.

- 7) Εἶδη ἄλωνιων (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) ... ἔνα... ἑξῆς... ἄλω-

νίου... ὑπάρχει... τὸ χωματάλωνα... μετὰ
ἐπιτηρεῖν... ἀναδοριέται... ἐκ χώματος.

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλωνι ἐκάστου ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἄλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνο· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων)..... Καθαρίζεται... ἐπιμελῶς.

ἑξῆς... ἐκ χώματος... καθαρίζεται... ἐκ...
δαψ... καὶ... διακαρπίζονται... μόνον
ἀχύρα.....

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἄλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἄλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; ... Γίνεται...

ἐκ... διαφόρων... ἡμέρας... τῆς... ἐξῆς...
μαΐου... καὶ... πρῶτης... ἰδίως ὥρα.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλωνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

Τ.ο.π.ο.θ.ε.τ.ο.ῦ.ν.ε.α.ι. . τ.α'. δ.ε.μ.ό.ζ.ι.α. . μ.έ.β.ε.φ.α.ί. .
μ.υ.λ.ι.κ.ῶ.ς. . ἀ.φ.ή.ν.ε.τ.α.ς. . π.έ.ρ.ι.φ. . τ.α.ῦ. . ἀ.λ.ω.ν.ο.ῦ. .
ε.τ.υ.λ.ο.ῦ. . ἑ.λ.τ.υ.δ.ε.ρ.α.ι. . κ.ῶ.ρ.ο.ῦ. . ἡ.μ.ε.ἰ.σ.τ.ὸ.ν. . ὅ.π.ο.ῦ.ν.
μ.ι.ν.τ.ί.τ.α.ι. ὁ β.α.χ.μ.α.ς. . λ.ύ.ν.ο.ν. τ.α.ς. δ.ε.μ.α.ρ.ι.α.ς. καὶ μ.έ.ν.ο.ν.
δ.ε.μ.ῶ.ν. μ.ο.ν.ὸ.ν. τ.α. χ.η.ρ.ο.β.ο.λ.ε. .

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

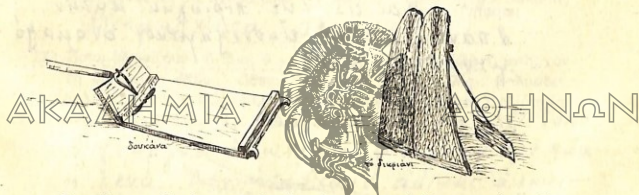
Πολλοχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθεὺς εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιοῦ ἑνὶ στυλῷ, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
στρουλουργας, δοκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦν ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχονται γύρες», καί οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα. Τὸ...

ἀ.λ.ῶ.ν.ι.σ.μ.α. . γ.ί.ν.ε.τ.α.ι. . δι.ὰ. τ.ῆ.ς. . μ.α.τ.α.ω.α.τ.ῆ.ς. .
β.ε.ω.ς. . ε.ἰ.ς. τ.ῶ.ν. . ὑ.π.ό. . π.ε.ρ.ι.φ.ε.ρ.ο.μ.έ.ν.ω.ν. . ἡ.γ.ῶ.ν.
ἡ.π.ά.ρ.χ.ε. . ἡ. . τ.ὸ. . μ.έ.β.α.ν. . ἡ.δ.ι.κ.ο.ς. . ε.τ.υ.λ.ο.ς.
ἡ.ν.ο.μ.α.χ.ό.μ.ε.ν.ε.α. . ε.τ.υ.λ.ο.ς. . μ.ὲ.δ.α.λ.ω.ν.ο.β.ε.τ.ῆ.ς.

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στυλὸς εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὴ περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα)... ἑὰ... βω-
 .δικ... γενοντα... ὡς ἐν... παραπλευρῶ... εἰκόνα.
 ἑὰ... ἀλφα... με... λαιμαρχί... ἐν... λαιμα-
 ρίαν... τοῦ... πρώτου... πρὸς... τὸν... βεῦλοκ... ἡν
 ὁ... ἀρχ... ὁ... χοίχι... 1... μ... προε... ἐπὶ... ἡν
 ὁ... λούρα... ἀπὸ... τοῦ... ἐπὶ... τοῦ... ἀντι... ἡν

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μὴ τῶν ἡν
 χανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
 ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζῶων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνη, δικριάνι,
 βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία,
 ρεβίθια κ.ά.) ἤλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνυομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .....

..... ἐν... ἀπαντα... ἐν... π.χ. οὐκ...
 . τ.ο.ι. α.μ.τ.ο.ν... ἀ.δ.ο.ν... μ.κ.χ.ά.ν.μ.α...
 .....
 .....
 .....

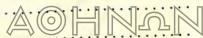

- δ) 'Από ποίαν ώραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; ... *Ἀπὸ τῆς*

5. πρῶτῃ τῇ ἐκκλησίᾳ... διακρίνεται ἄρχα
τῶν βρ'δν... ὅποτε... τὸ ἁλῶν καὶ
καὶ... ἐκ... ἐπαναλαμβάνεται.
ἐκ... ἐπομένῃ...

- 12) Ποια άλλα άλωνιστικά έργα είναι εν χρήση; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμυκτες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): ... καὶ εἰς τὴν πειροχὴν αὐτὴν ...

2 παντάτα τὰ ἐκονήσαντων ἀναμαρ-
τητον διχαλ.

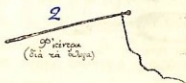

- 13) Κατά την διάρκεια του άλωνισμού ο γεωργός με το διχάλι ή το δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εις τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπουι στάχυν;.....ξ. ν. ν. δ. ω. ρ. π. π. του. α. κ. ω. ους
ε. τ. α. χ. υ. μ. ε. τ. ο. δι. κ. ρ. δ. ν. ι......

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). . . . .
 Χρ. υ. β. ι. μ. ο. π. ρ. εἰ. π. α. . . ἑ. ἂ. π. ν. . π. ε. ρ. ι. α. χ. ἑ. ν. . . μ. ὁ. ὁ. ν.
 τ. ὁ. ὁ. π. . . ἁ. ρ. . 2. . τ. ἡ. ἰ. 23. . ἑ. τ. ἡ. ἰ. δ. ο. . . ἰ. χ. ο. χ. ρ. ἰ. ἑ. μ. α. .
 μ. α. λ. ὁ. ν. μ. ν. ο. ν. ὁ. μ. α. . 22 μ. τ. εἰ. ἡ. ἰ. .

- 15) Πώς λέγεται η εργασία του άλωνίσματος ενός άπλώματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύων εντός του άλωνιού. ("Εν Κρήτη καλείται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. άπλώματα) γίτου, κριθής, βρώμης κλπ. ήλωνίζοντο καθ' ήμέραν ..... *Μία και μόνον*
6. τρωαί, ήλωνίγοντο και άλωνίζονται
7. ήν ήμέραν. .....

- 16) Πώς λέγονται οι άλωνισθέντες στάχυες, προτού λιχισθοῦν διὰ τὴν ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)
 ...ῥονομάχονται... λεῖψμα .....

- 17) Ποιοι αλωνίζουν : ο ίδιος ο γεωργός με ίδια του ζώα ή υπάρχουν (ή υπάρχουν ακόμη) ειδικοί αλωνιστοί (έν Αιτωλία : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι αλωνάραι και αγωγάτες), οι οποίοι είχαν βοδιακή αλογα και ανέλαβαν τον αλωνισμό . . . . .
 ο γεωργός αλωνίζει με δικά του ζώα
 ή γενά . . . Δέν υπάρχουν ειδικοί αλωνισ-
 ται . . . ζώοι αλωνίζουν τυχόν εργαζο-
 νομαζονται βαλμάδες . . . . .

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρήσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρπτοῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

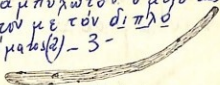
- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του; .....

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται), χρήσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.). *Τ.ο. . κοπανισμα. . τῶν. ἐν. α. .*

*ω. ρ. μ. εἰ. ν. ὄ. ν. τ. ω. ν. . σταχύων. . κατὰ. . τῶν. . ἀλωνιζομένων
γίνεται μετὰ τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ὅμοιο πρὸς τὸν αὐτὸν
- 3 - . Τὸν ἀραβοῦτον μετὰ τὸν διπλό
- 1 - ὅμοιο πρὸς τὸν αὐτὸν - 3 -*

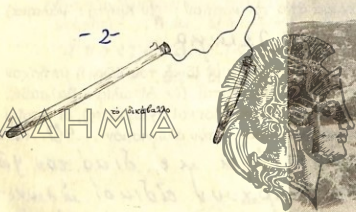

κόπανος εὐρογυλῆς

ξύλο κομωμένο διὰ τὸ κοπάνισμα
μικροῦ ἀμφοῦ δημητριακῶν...

- 2 -

ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἁμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; . *εὐ. π. ο. . τῶν. . μ. τ. λ. ὡ. ν. . τῆς. οἰκογ. .*
γενείας. . ἢ. καὶ. . συγγενῶν. . ἐπ' ἀνία. ἔργα. .
τῆς. . ἀναλαμβάνοντες. . τὸ ἔργον. . τοῦτο. . . . .
ἐν. . ἔχοντες. . δίδαι. . ἔργον. . ὀνομαστικῶς. . ἐν. . ἀμφο. .

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) ... *Οἰ. β. ζα.*

*χάς. ἐ. π. ρ. ω. θ. ε. ζ. ρ. ὤ. ν. τ. ρ. ἰ. π. ἰ. τ. α. ὤ. ἐ. δ. ἰ. γ. α. ἰ. τ. οῦ
ἀλ. ω. ν. ἰ. οῦ... ὀ. π. ἰ. ἰ. μ. ἰ. α. ν... β. τ. ρ. ὤ. β. ἰ. ν... ἐ. κ. ο. α. ν. ὤ. ν. ο. ἰ. ν. ἰ. α.
φ. ε. ρ. ὤ. ο. ἰ. τ. ἰ. ν. ἰ. μ. ἰ. ε. ρ. ν... ἰ. θ. ἰ. χ. ν. ἰ. μ. ἰ. ο. ἰ. ν. τ. α. μ. ἰ. τ. ὀ. δ. ἰ. μ. ὀ. ἰ.
ἐ. π. τ. ρ. ὤ. π. τ. α. ἀ. π. ὀ. τ. ὀ. δ. ρ. ἰ. μ. ὀ. ν. ἰ. (μ. ε. γ. ἰ. δ. α. ... κ. ὀ. β. κ. ἰ. ν. ο.)*

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

.....
.....
.....

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) ... *Δ. ε. ν. ὤ. π. ὀ. ρ. χ. ε. ν.*

ἀλ. ω. ν. ἰ. οῦ... μ. ἰ. χ. α. ν. ἰ. α. ἰ. τ. ἰ. ν... π. ε. ρ. ἰ. ο. χ. ἰ. ν.

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῦται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάκι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... ? *ὀ. κ. α. μ. α. ρ. ὀ. ν. τ. α. ... λ. ε. ἰ. ὤ.*

*μ. α. ... καὶ ... ὀ. κ. α. ρ. ε. ἰ. τ. α. ... μ. ε. ... τ. ὀ. ... ὀ. π. ἰ. ρ. :
... 3 ... ὀ. χ. ἰ. μ. α. ... ὀ. κ. α. μ. α. ρ. ὀ. μ. ε. ν. ο. ν. ... δ. ἰ. κ. ρ. ἰ. ἰ. ἰ. ἰ.*

.....
.....

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο... *Ὁ ὠρεός...*

*ἔχει... ἐχῆμα... ἐτρογγύλον... οὐδέν... ἐχε...
τιμὸν... ἔθιμον... ὑπαρχει...*

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο... *Μαχί... μέ... τὰ ἀχ...*

*ρα... ὁ καρπὸς ἀντεμίζεται... μέ... τὰ δειπνάνει,
ὅταν μαθαριεῖται ἀρετὰ, μέ... τὸ φτυάρι.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναικᾶ· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

*..καί... ὁ... ἄνδρας... καί... ὁ... γυναικᾶ... ὠρεός...
..ἐπ' ἀμοιβῇ... ἐπ' ἀμοιβῇ...*

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλίη ;

*...? Ὁνομάζονται... κόμπια... Διὺ γίνεται
δεύτερον... ἐλῶνισμα, ἀλλὰ... ἀπ' ἀνέμισμα
μέ... χονδρὰ... ὑλὴ... ἀπὸ... ὠρεός... ὠρεός...
ἀγρί... ἀγρί...*

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ξεύσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

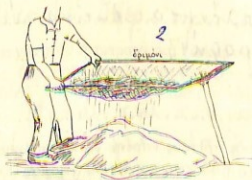
Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολόνεμα· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο .....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; *4/1*...
διαλογή, γίνεται μετὰ δριμόνι ὅμοιο
τῆς ἐξέλεσης 2.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δριμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τούς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) ... *Μετα. μιν. ο.πο.*

*μακρυνεῖν... τῶν... ἀχύρων... διὰ... λιχνί-
σματος... καθαρίζεται... τὸ... σιτάρι... μέ...
τό... ἀριμόνι... κατ'... ἀρχαίς... καὶ... ὑβερσον.
μέ... τὸ... ἀριολόγι... καὶ... κού... κιν...
.....*

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύννησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; *Ὅταν... ἐτι. κα. ε. δ. ἡ...*

*ὁ... καρπός... σχηματίζεται... εἰς... σωρόν...
μέ... τὸ... φτυάρι... χαράσσεται... σταυρός...
εὐνύθως... μέ... τὸ... φτυάρι... Παλαιότερον... ἐτο-
ποθεῖτο... ἐντός... τοῦ... σωροῦ... τὸ... φτυάρι... ἐχα-
ράσσετο... ἐπ'... αὐτοῦ... τὸ... ἔξω... τοῦ... σωροῦ... καὶ... διὰ...
τῆς μετρώσεως τῶν καρπῶν τῆς χειρὸς... εὐρίκτετο... ὡς... βαρὺ...*

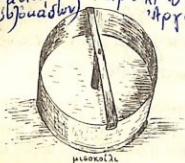
- 8) Ἀλλὰ εἴθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. *Μετα. τὸν... καθαρίζον... τῶν...
ἀχύρων... ἐπλύνετο... ἐκείνο... ὡς... ὡρορρίζε-
το... διὰ... τροφῆν...
.....*

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἁλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

+ τοῦ εἴσου 10 καρβύρια ^{ἐν} 4.000 ὁκάτοις -

τα' κτήματα. ἀνέκον. πρὸ τὴν Μανὴν, εἰδίδτω ἐν
ἰδικόν. ἀπεβιαχμίνον. μαναχόν. πρὸ δέκατο πρὸ οὐδίας.

Πρό. τοῦ 1920... μετ' αὐτὸν βέβαιον, (ἔχοντα δοχεῖον
δοχεῖον μετ' βαρελὶ ὑδατος χωρὶς ἐκφύγιον χωρητικότητος 22 (εἴκοσι
δύο) βαρελίων) Ἀργυρίου εἶδετο μετ' ὧν τέλει 14 διαδίων
χωρητικότητος

- α) τὸ παπαδιάτικο,
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
γ) τὸ γυφτιάτικο,
δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημοτριάκων (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) .. Δέν. ἐδίδετο .. εἰς ἀρι. κς. τιν. περι-
χύν. εἰς. τὰς. ἱερκίς ... τὸ παπαδιάτιμο. ἐδίδετο
εἰς ἀρ. βόνιτον (40. οὐκ δέ) ... τὸ ἀλμυλάτιμο
ἦτο. ματ. ἀρχαῖς. 10% ... ἤ. ὑπερ. 20%
Δέν. ἐδίδετο. κς. ἕτερ. πρὸς. π. α. εἰς ἀρι. ...

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνθηκὰς) . *θ.ν.ε.α. . . τῆς . . . ο.ι.μ.ο.α. . . εἰς . . . τ.α.λ.τ. . . γ.ο.μ.ν.α. (μ.α.τ.ω.ρ.ι.α.) . ὑ.π.ο.χ.κ.ι.κ. . μ.έ.β.α. εἰς . . . μ.ε.χ.ά.λ.α . . . μ.α.θ.όν.ι.α . . . 300 . 1000 . δ.μ.δ.ω.ν . .*
- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλῳνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; .. εἰς .. ἀχυρῶνας .. ἐξωταύ ..
 χωρίον .. καὶ .. ἐκτός .. ταύ .. χωρίον .. ματὰ ..
 μετὰλλης ..

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Μετὰ τὸ ἀλώνισμα .. εὐπάρχει .. ἰδιώ ..
 δριμόνι .. τὸ .. ἀπρίον .. ἐν χειρὶ .. ταύ ..
 πλεόν .. μετρωμένον .. οὐ παρὸν ..

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχῶν,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

... Ἀρ. γίνεται .. ταυούτον .. εἰδους .. διαλογή ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα της ; ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

Δ'. ΕΘΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἄναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

εἰς τὸ .. χωρίον .. οὐδὲν .. ταυούτον ..
 εἶδον .. εὐπάρχει ..

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ...

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τήν πυράν· παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ;....

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τήν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, ἀπό ποῖον μέρος ; .....

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, εὐχάρια, ᾠδαί, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα .....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

.....
 .....
 .....
 .....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ 'Ιούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

.....
 .....
 .....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΙΣΕΩΣ
ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ

Αριθ. Πρωτ. 378

Εν Αιγίῳ τῇ 3 Φεβρουαρίου 1970

Π ρ ο σ

Τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν
Κέντρον Ἑρεῦνης τῆς
Ἑλληνικῆς Λαογραφίας
Ἀθῆνας

Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ ἀποστείλωμεν ὑμῖν, ὡς προσοθημένως,
τὴν ὑπ' ἀριθ. 7/29-1-1970 ἀναφορὰν τῆς διευθυντρίας τοῦ Δημο-
τικοῦ Σχολείου Μελισσίων τῆς ἡμετέρας περιφέρειας, μετὰ τοῦ
ταύτῃ προσοθημένου ἐρωτηματολογίου, δεόντως συμπληρωμένου,
καὶ νὰ παρακαλέσωμεν διὰ τὰ καὶ ὑμᾶς περαιτέρω.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Μετά τιμῆς
Ὁ Ἐπιθεωρητής

ΑΘΗΝΩΝ

Παν. Παναγιωτόπουλος

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΛΗΜΜΟΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ

ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ. 7

9

Πρὸς
τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν
Κέντρον Ἑρευνῆς τῆς Ἑλληνικῆς
Λογογραφίας

Εἰς Ἀθήνας

(Ἰδιὰ τῆς κ. Ἐπιτροπῆς τῶν Συμμετεχόντων
Σκοπεῖων Ἑκπαιδευτικῶν Παιδ. Αἰγιάδας)

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΛΗΜΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ
Αἰγιάδας

378

2-2-70

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ἐπ' ἀριθ. πρωτ.
2579/29-11-69 ἀφ' ἡς τοῦ κ. Ἐπιτεμπ-
ροῦ Κρήτης περὶ συμπαροῦς ἐρωτημα-
τικῆς περὶ τοῦ κ. Κωνσταντοῦ Κωνσταν-
τίνου καὶ τῶν ματ' ἔχοντι διπλῶν, δι-
πλῶν τὴν τιμὴν καὶ ἀποδίδω' ὑμῖν,
συμμετέχων, ἐρωτηματολόγιον διὰ συμ-
πληρῶσιν ἐφαρμόζον διότι συμ-
μετέχων, μετὰ τοῦ σχετικοῦ ἔγγραφου (ἐρωτηματολόγιον)

Ἡ Πρωτοβουλία

Σταθουρῶν 101

Ἐν Μεγαλσίῳ τῇ 29-1-70

1

Α

31/2

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ξύγινοι ἄρσενος ἐν τέλει εἰς τὸ χωρίον.

1. χερσὺν

2-3 ὑπερά

4 ὑρί

5 σταβάρι

6 σπείων

Ξύγινοι άροτροι

1. Χερούγι

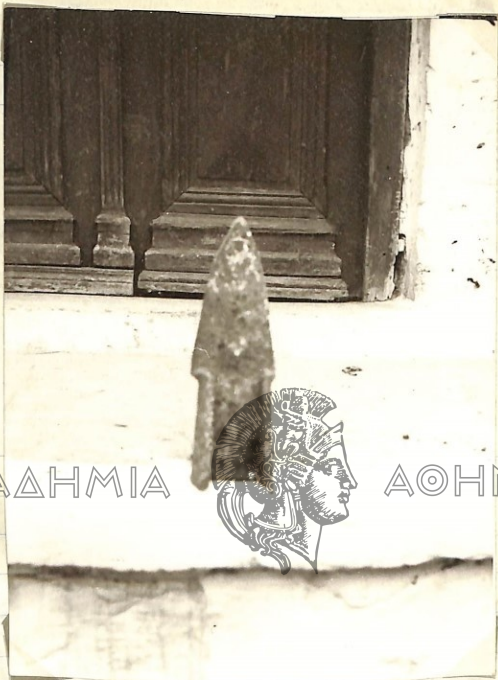
2-3 γκερά

4 άλετροκόδα

5 παβελαρούδια

6 σταβόρι

7 πρόμα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὁντι διαβέβαιον ἄποστον

ἡμετέρας

ἡμετέρας

ἡμετέρας

ἡμετέρας

ἡμετέρας

ἡμετέρας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Συνεπὴ τὴν ὁποῖαν γέρει πὸ ἄλογος, διὰ τὰ προδεδη-
αὐτὴν πὸ ἄλλοις

1. Χαιμαρῶν
2. κοιγόθυγο
3. σαμαράκι
4. τραβηχτό

ΧΑΙΜΑΡΩΝ 8-1
ΚΟΙΓΟΘΥΓΟ 7-2
ΣΑΜΑΡΑΚΙ 7-3
ΤΡΑΒΗΧΤΟ 8
ΤΡΑΒΗΧΤΟ 8

5/

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

1-2 πουγκυρεβ γαιμαριās

3 κοιχόξυχο

4-5 βαμαράκια

6-7 κρέματζάρια

8 παλατζόνι

9 ξύλινοτ άροτρο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

1. Κοροβύζιο (ξύλο το οποῖον τίθεται κατωθεν τῆς κοιλίας
τῶν ἀλόγων. φέρει δύο σαμαράκια ἐν δέρματι πάλι ὅπου
προσδένονται. Εἰς τὸ μέσον γέρει κρήνη εἰς τὸν ὅπου
εἰσέρχεται τὸ σταθάρη πού ἀρόαρον καὶ ὀνομάζεται
μουχούρι.

7

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1 κουκούρα

2 πρηνήζο

3-4 βχοινία

Εἶναι τὰ μέρη τὰ ὅποια ἀποτελοῦν τὴν γαιμαρίαν,
ἢ ὅποια τίθεται εἰς τὸν γαιμόν τοῦ αἰγόγου πρὸς
τὴν εἰς τὸ αἶματός. —

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 1 παρατσόνι συζυγατεί πόν τυχόν από αλέτρι.
2-3 ινέμαστιάρια έτύνουν πόν τυχόν μέ πό παρατσόν
4 σιδερών άροστρον

9

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ετοιμοι προς έρξιν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

σιδηρούς άρπυγες

11

Αρχίζεις το ὄργωμα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Έργα προς κατασκευήν καὶ ἐπιδόρσειν τῶν ἀρότρων

1. Γεωπάρνι

2. Γεωπάρνι

3. Ξυλογάνι

4. Κοπίδι

5. Αἰρίδι

6. Στερογειόπαιον

13

- 1 σιαγκωτήρι
- 2 δικέρι
- 3 τσουγκράνα
- 4 τζάπα ή ξινάρι
- 5 παβριάς
- 6 γυνάρι
- 7 σιβαρπιά.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- Γεωργικά εργαλεία δια το σίχνισμα.

1 ξύγινο διπραίνο

2 σιδερένιο διπραίνο

3 καρποφόρος

4 γυνάρι.

15

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Όργανα πρὸς θερισμὸν καὶ ἀποκοπήν βοτάνων.

1 δρεπάνι ὀδοιχωτόν

2 κοβὰ

Δὲν ὑπάρχει ἕτερος ἐργαγεῖτο διὰ τὰς ἐργασίας
αὐτὰς εἰς τὸ χωρίον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

μετά τό γίγνισμα τό βίταρι παρδείζεται:
 1^η μέ τό δριμόνι
 και 2^η μέ τό εριοστόι κοινῶς νόμιστο.